

ЖЕМЧУЖИНА Поліна Семенівна (справж. — Карповська Перл Семенівна; 28. 02(12. 03). 1897, ст. Пологи Олександрів. пов. Катеринослав. губ., нині місто Запоріж. обл. — 01. 05. 1970, Москва) — радянська і партійна діячка. Дружина *В. Молотова* (1921–48). Від 1910 працювала на виробництві. 1918 вступила до РКП(б), була політпрацівником у Червоній армії; 1919–20 — інструктор із роботи серед жінок ЦК КП(б)У (1919 змінила прізвище та ім'я); в січні-травні 1921 — зав. жін. відділу Катеринослав. губ. У тому ж році переїхала до Москви, до 1922 — інструктор одного із райкомів міста. Навч. на робітн. ф-тах 2-го (1923) і 1-го (1925) Моск. університетів, екон. факультеті Моск. інституту нар. господарства (1925–26). Від 1927 — на парт. роботі на ф-ці «Нова зоря» (1930–32 — її дир.); 1932–36 — керуюча трестом миловарно-парфумер. промисловості; від 1936 — на керів. посадах у Наркоматі харчової промисловості

СРСР (1937–39 — заступник наркома); у січні-листопаді 1939 — нарком рибної промисловості СРСР; 1939–46 — нач. гол. упр. текстил. промисловості Наркомату місц. промисловості РРФСР (під час 2-ї світової війни активно співпрацювала у [Єврейському антифашистському комітеті](#)); від 1946 — нач. гол. упр. текстил.-галантерей. промисловості Міністерства легкої промисловості СРСР. 26 січня 1949 заарешт., за звинуваченням у зв'язках із євр. націоналістами (мала родичів у Ізраїлі, висловлювала сумнів щодо офіц. версії випадкової загибелі голови Євр. антифашист. комітету *С. Міхоелса*, зустрічалася у Москві з представником Ізраїлю в СРСР *Г. Меїр*) засудж. до 5-ти р. заслання. Покарання відбувала у Кустанай. обл. (Казахстан), де 21 січня 1953 заарешт. вдруге, однак після смерті Й. Сталіна за наказом Л. Берії 23 березня 1953 звільнена і через два дні реабілітована. Відтоді — персонал. пенсіонер союз. значення.

[Ю. І. Шаповал](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Жемчужина Поліна Семенівна / Ю. І. Шаповал // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-19029>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).